

El fons Giralt Casadesús de la Biblioteca de la Demarcació de Girona del COAC / Teresa Vilanova

El mes de juliol del 1981 va arribar a la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya la biblioteca personal de Ricard Giralt Casadesús. Era una donació feta a iniciativa de la família de l'arquitecte. Aquest fons es registra, cataloga i classifica, i es posa a disposició dels estudiosos i investigadors; així s'assegura la seva conservació i difusió. És un conjunt d'obres sobre diverses matèries, especialment urbanisme i arquitectura, recollides per Giralt al llarg de la seva vida, una biblioteca singular d'una persona amb interessos professionals ben determinats, que viatjava molt i que es relacionava amb gent de l'arquitectura i l'urbanisme. Tot això va fer que disposés d'una informació poc comuna en aquella època. El seu fons denota que era un home d'una àmplia cultura, coneixedor de diversos idiomes i que enfocà la seva professió cap a la política urbanística.

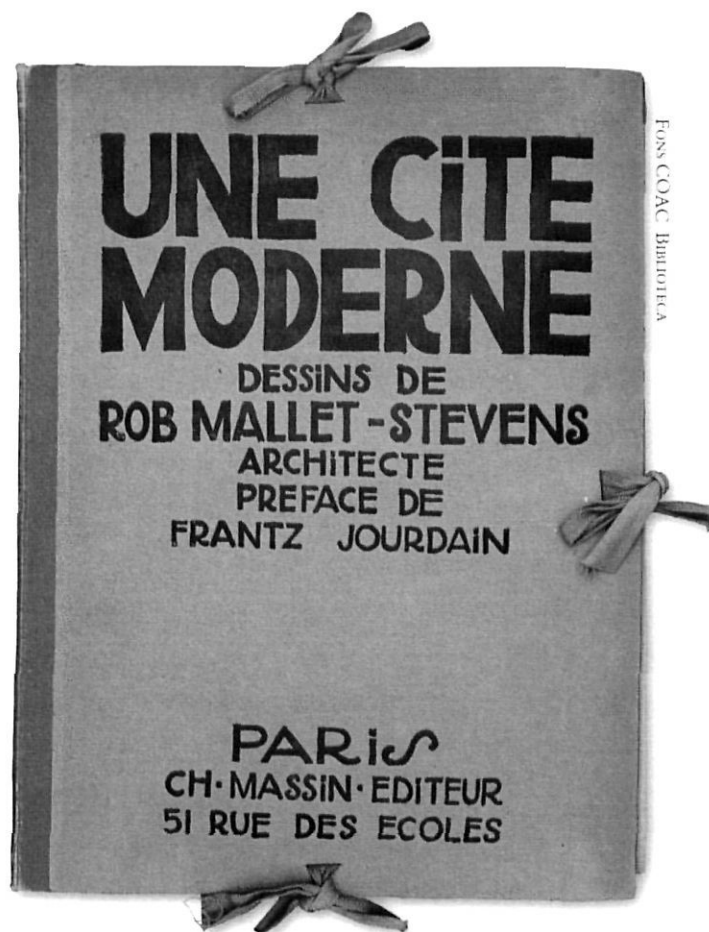
A la Biblioteca del COAC hi consten 924 volums registrats i 182 títols de revistes, molts en alemany, anglès i francès, a més de castellà i català, que revelen un home preocupat per l'aspecte social de l'habitatge, en un moment en què els arquitectes es dedicaven més als seus propis clients que no pas a evitar l'especulació del sòl.

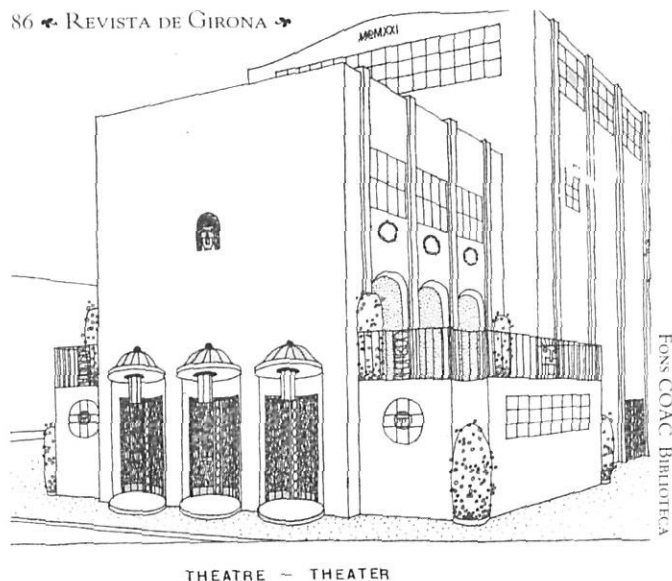
Giralt era un professional amat de cultura urbanística europea i molt obert als nous corrents del seu temps. Per a ell la ciutat era un organisme viu que creix en totes direccions, i l'estudiava amb els tractats i manuals europeus. Així, sobre planejament urbà trobem al fons les obres de Paul Wolf (*Städtebau*, que el mateix Giralt va traduir; hi ha un exemplar mecanografiat d'aquesta traducció, *Urbanización*, a la Biblioteca), Patrick Abercrombie, Thomas Sharp (amb els seus tractats d'urbanisme), Cornelius Gurlitt, i dels teòrics Raymond Unwin (*Sitte town planning in practice: an introduction to the art of designing cities and suburbs*), Camillo Sitte (*L'art de bâtir les villes: notes et reflexions d'un architecte*) i Pierre Lavedan (*Histoire de l'urbanisme*).

A part d'aquests tractats, que ell llegia en la seva llengua original, criden l'atenció la quantitat de congressos a què va assistir,

les ponències que hi presentà i les conferències que va donar. Coneixia les més brillants figures de l'època, i tot això li permetia treballar amb una informació de la qual pocs arquitectes d'aquell moment disposaven. En el seu fons hi ha plans d'ordenació de ciutats americanes i europees, en especial angleses, ja que estava fascinat per l'urbanisme d'aquell país.

S'interessava per les ciutats jardí i va estudiar diverses obres al respecte. N'esmentarem dos autors: Ebenezer Howard (*Garden cities of tomorrow*) i Cebrià de Montoliu (*Las modernas ciudades y sus problemas a la luz de la Exposición de Construcción Cívica de Berlín (1910)*). També cal mencionar el llibre *Letchwort: the*

well-planned beautiful town, que fa referència a la primera ciutat jardí, i que portà Ricard Giralt, ja des dels seus primers anys com a arquitecte, a tractar per una banda la funció pública de l'arquitectura i de l'arquitecte, i per l'altra la necessitat que les ciutats estiguin ben planificades.

Autors com Rudolf Eberstadt, Bruno Taut, Philipp A. Rappoport, Josep Puig i Cadafalch, Nicolau M. Rubió i Tuduri i d'altres que versen sobre la ciutat i els seus barris, places, etc. també formaven part de la seva biblioteca. Constatem que de cada matèria sempre hi ha un autor important: així, sobre jardineria trobem Jean Claude Forestier i el seu *Des jardins d'autrefois aux jardins d'aujourd'hui*.

Volem evitar fer aquí un inventari d'aquest fons; per tant, procurarem ser estrictes en l'apartat d'arquitectura i arquitectes i n'esmentarem només el que ens ha semblat més significatiu. Disposem d'un conjunt de làmines d'Andrea Palladio editades a Berlín per Zinkel el 1920; de dues obres de Viollet-Le-Duc, *Entretien sur l'architecture* (Paris: Morel, 1863-1872) i *Dessins inédits de Viollet-le-Duc*; d'una acurada edició d'*Une cité moderne*, de Rob Mallet-Stevens, que és un conjunt de làmines de dibuixos de color del mateix arquitecte; de l'obra de Vignola *Cours classique d'architecture comprenant l'analyse complète des cinq ordres*, amb litografies d'E. Guillet. És evident que no hi podia faltar una bona edició d'*Une cité industrielle: étude pour la construction de villes*, de Tony Garnier. També hi figuren noms com Hoffman, Metzendorf, Schinkel, Wright i tants d'altres que formen aquest apartat d'arquitectes internacionals, així com manuals de Giedion, Neufert, Sartoris, Donghi, etc. Més propers a nosaltres, hi trobem Elies Rogent, Ricard Bastida... o també Víctor Eusa, Zuazo Ugalde.

Ja hem dit que a Giralt Casadesús el preocupava la ciutat, la volia habitable per a tothom, que no hi faltessin museus, biblioteques, escoles, hospitals, mercats, esglésies... i en la seva

Aquestes dues làmines (al costat i a sota) foren publicades a, de Rob Mallet Stevens. *Une cité moderne*. Paris

biblioteca hi ha abundant bibliografia sobre aquests temes. També creia que calien habitatges econòmics, amb bones condicions sanitàries i sobretot que en resultés beneficiada la classe treballadora. Pels seus nombrosos viatges a l'Europa central coneixia les polítiques municipals dels ajuntaments socialdemòcrates, que estudià detingudament a fi de promoure lleis sobre la política del sòl o l'habitatge social. En aquest àmbit podem esmentar els "Siedlung" alemanys, tan ben representats en el seu fons, o bé obres de Möhring, Ferris o Muthesius.

Molt considerable és també l'apartat sobre els suburbis, com abolir-los i com construir habitatges socials i populars. Tractats anglesos, alemanys, francesos sobre l'habitatge urbà i els mitjans financers per afrontar-los demostren el seu interès per aquestes qüestions i la voluntat d'ajudar i orientar les classes populars. El 1993 va escriure *Necessitat d'una llei d'urbanisme*, basant-se en la legislació urbanística europea, principalment l'anglesa i francesa –Loi Loucher, del 1928–, que programava habitatges a bon preu.

UNE CITE MODERNE

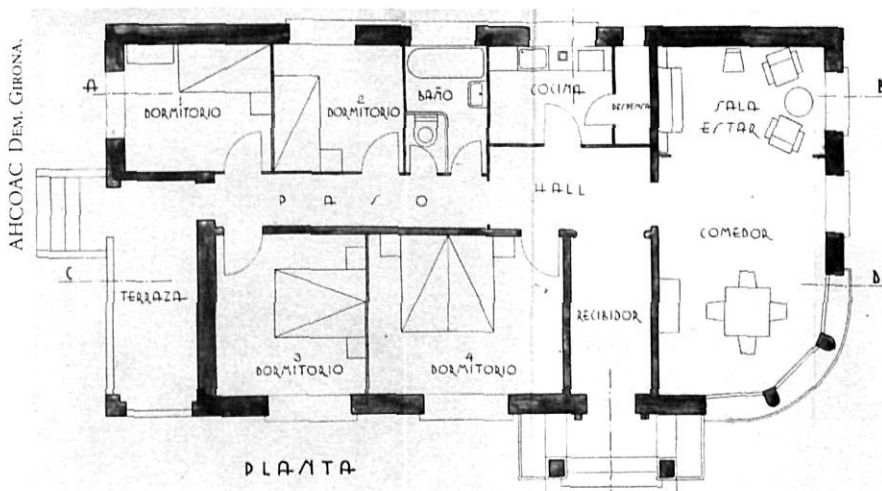
BUREAU DES CONTRIBUTIONS DIRECTES

Si el 1915 Giralt ja era arquitecte municipal de Figueres, és normal que la bibliografia sobre la qüestió municipal sigui extensa: lleis i reglaments relatius a la construcció, ordenances, estatuts, comentaris a la llei municipal de Catalunya 1933-34 o memòries, entre les quals hi ha *Memòria endreçada a la Diputació de Barcelona pel seu president don Enrich Prat de la Riba...*, del 1910.

Com a tècnic inquiet pel benestar social, per a ell el sanejament de les ciutats era també un assumpte essencial; entre moltes altres obres al respecte, destaquen els tres volums de *Proyecto de saneamiento del subsuelo de Barcelona: alcantarillado, drenaje, residuos urbanos*, de Pedro García Faria, editats el 1893. També cal dir que el fons disposa de nombrosos tractats de construcció que no esmentarem per no cansar, així com llibres tècnics o de text (Rovira y Rabassa, Planat, Saliger, B. Bassegoda i Musté).

Ricard Giralt apreciava les bones edicions, i tenia un conjunt de volums de làmines, algunes en color, de jardins, o bé deliciosos dibuixos d'interiors, treballs de ferro forjat, etc., molts editats a França a principi de segle, així com algun volum publicat a Londres amb gravats de molt bona qualitat. Com a curiositat esmentem el mapa desplegable de Girona de Francisco Coello, editat a Madrid el 1851.

Projecte de casa per a D. Daniel Trilla. Figueres 1940

Hem procurat fer un esbós de la biblioteca d'aquest erudit que va aplicar la seva erudició a estudis tant teòrics com pràctics. La col·lecció és definitiva de la seva personalitat i el seu pensament, i fer conèixer el seu fons és contribuir a donar una visió d'una època històrica que en aquest cas ens toca de molt de prop, pel seu estudi en el planejament de ciutats com Figueres i Girona.

Teresa Vilanova és bibliotecària del COAC, Demarcació de Girona.

Ricard Giralt Camarero
1910

HENRY DELACROIX. ARCHITECTE

DECORATION MODERNE DANS L'INTERIEUR

BIBLIOTECA
COAC